

Fajkosz Engelbert (1897-1972)

Engelbert Fajkosz to wybitny historyk, regionalista, pedagog, który całe życie poświęcił pracy związanej z rozpowszechnianiem wiedzy o regionie koneckim.

Rys biograficzny

Engelbert Fajkosz przyszedł na świat 23 X 1897 r. w Karwinie na Zaolziu.

Z nauczaniem związany był od początku swojej kariery, gdyż po zdobyciu wykształcenia pedagogicznego w 1922 r. podjął pracę jako nauczyciel we wsi Królewiec. Następnie już jako kierownik pracował w szkołach powszechnych w Zaborowicach

oraz w Sadku koło Szydłowca, (obecnie województwo mazowieckie). Od wczesnej młodości interesował się historią. Specjalizował się w okresie Powstania Styczniowego, gromadził materiały dotyczące jego przebiegu.

Po wybuchu II wojny światowej brał udział w kampanii wrześniowej, a w okresie okupacji hitlerowskiej kontynuował działalność pedagogiczną w Sadku. Jednocześnie brał czynny udział w ruchu oporu i tajnym nauczaniu. Swą patriotyczną postawą zwrócił na siebie uwagę okupantów. 4 VI 1942 r. został aresztowany, a po śledztwie w Radomiu wywieziono go do obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu-Brzezince, gdzie także uczestniczył w ruchu oporu, aż do wyzwolenia obozu.

Okres powojenny naznaczony był intensywną pracą dydaktyczną w szkołach średnich w Końskich. Dużo czasu poświęcił archiwizowaniu i porządkowaniu dokumentów ocalałych z pożogi wojennej.

Rozmiłowany był w dziedzictwie regionu. Zajmował się nie tylko historią Końskich ale również Stąporkowa, Przedborza oraz innych miejscowości powiatu koneckiego. Jako członek, przewodnik i wieloletni prezes koneckiego oddziału PTTK chciał ocalić od zapomnienia zabytkowe pomniki techniki znajdujące się na terenie Ziemi Koneckiej. Szczególną opieką otaczał obiekty muzealne znajdujące się w Sielpi Wielkiej i Starej Kuźnicy, współpracując z zarządcami tych obiektów tj. z Muzeum Techniki Naczelnej Organizacji Technicznej w Warszawie.

Jako członek Polskiego Towarzystwa Historycznego i pedagog organizował liczne prelekcje zarówno dla młodzieży i osób dorosłych, przybliżając uczestnikom spotkań wydarzenia historyczne związane z regionem. Czytelnikom kieleckiego Słowa Ludu oraz jednodniówek koneckich znany był z artykułów i stałych rubryk, opisujących zabytki

i historię regionu. Szczególnym zainteresowaniem obdarzał okres Powstania Styczniowego, tworząc prywatne archiwum, które częściowo uległo zniszczeniu podczas aresztowania przez

Niemców. Efektem wieloletniej pracy były publikacje *Powstanie Styczniowe w świetle ksiąg stanu cywilnego* oraz *Aspekt demograficzny Powstania Styczniowego* opublikowane w II tomie Rocznika Świętokrzyskiego w 1971r.¹

Zmarł w Radomiu 4 II 1972 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Końskich.

Za swą działalność zawodową i społeczną był wyróżniany i honorowany wysokimi odznaczeniami państwowymi, organizacyjnymi i regionalnymi, m.in.:

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski,

Medal Niepodległości (1938 r.),

Odnaka „Za Zasługi dla Kielecczyzny”,

Złota Odnaka Związku Nauczycielstwa Polskiego,

Odnaka „Zasłużony Działacz Kultury”,

Złota Honorowa Odnaka PTTK,

Odnaka Tysiąclecia Państwa Polskiego.²

Bibliografia:

1. Rembalski Andrzej. Fajkosz Engelbert. W:100 postaci na 100-lecie Niepodległej. Poczec zasłużonych dla Ziemi Koneckiej, pod Red. Dariusza Kowalczyka. Końskie.: Wydawnictwo Biblioteki Publicznej w Końskich Arslibris, 2019, s.89-90.
2. Rembalski, Andrzej., Fajkosz Engelbert [w:] Słownik Biograficzny Krajoznawców Kielecczyzny, Kielce 2008.

¹ Rembalski Andrzej. Fajkosz Engelbert. W:100 postaci na 100-lecie Niepodległej. Poczec zasłużonych dla Ziemi Koneckiej, pod Red. Dariusza Kowalczyka. Końskie.: Wydawnictwo Biblioteki Publicznej w Końskich Arslibris, 2019, s.89-90.

² Rembalski, Andrzej., Fajkosz Engelbert [w:] Słownik Biograficzny Krajoznawców Kielecczyzny, Kielce 2008.